

MONTENEGRIN JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES

Volume 3, 2019. Issue 2.

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње
COBISS.CG-ID 32743952

ISSN 2536-5592

Publisher: Center for Geopolitical Studies

Center for Geopolitical Studies

Časopis *Montenegrin Journal for Social Sciences* upisan je u evidenciju
medija, Ministarstva kulture Crne Gore pod rednim brojem **782**.

MJSS

MONTENEGRIN JOURNAL FOR SOCIAL SCIENCES

Volume 3, 2019. Issue 2. Podgorica, December 2019.

Publishing this issue of MJSS was supported by the Ministry of Science of
Montenegro

Editor in Chief: Adnan Prekić

Editors: Živko Andrijašević, Dragutin Papović, Ivan Tepavčević

International editorial board: John K. Cox, North Dakota State University, Fargo, UNITED STATES; Tvrtko Jakovina, University of Zagreb, Zagreb, CROATIA; Lidia Greco, University of Bari, Bari, ITALY; Helena Binti Muhamad Varkkey, University of Malaya, Kuala Lumpur, MALAYSIA; Vít Hloušek, Masaryk University, Brno, CZECH REPUBLIC; Adrian Hatos, Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj, ROMANIA.

Montenegrin Journal for Social Sciences is indexed in: CEOL - Central and Eastern European Online; ERIH PLUS; Google Scholar; Index Copernicus; CiteFactor; Scientific Indexing Services (SIS); ISRA - Journal impact factor; Electronic Journals Library; ROAD; General Impact Factor; OAJI - Open Academic Journals Index.

Proofreading and lecture in English: Danijela Milićević

Proofreading and lecture in Montenegrin: Miodarka Tepavčević

Address: Danila Bojovića bb 81 400 Nikšić, Montenegro;

E-mail: mjss@ucg.ac.me

www.mjss.ac.me

Prepress and print: Pro file – Podgorica

Circulation: 200 copies

Volume 3, 2019. Issue 2. Podgorica, December 2019.

CONTENTS:

NUMBER OF BOSNIAKS FROM SANDZAK IN TURKEY Sasa MRDULJAS	167
THE CREATION OF THE MONTENEGRIN MONETARY SYSTEM Jovan MUHADINOVIC	189
THE PRESSURE OF THE AUSTRO-HUNGARIAN EMPIRE ON MONTENEGRO TO RENOUNCE ITS NATIONAL POLICY IN HERZEGOVINA Nada TOMOVIC	203
MONTENEGRO IN THE FIRST WORLD WAR (1914-1918) Nenad PEROSEVIC	213
REVIEWS:	225
DEBATE: DIGITAL TECHNOLOGIES AND HUMANITIES Ivan TEPAVCEVIC	227
SCIENTIFIC CONFERENCE: FROM AB REVOLUTION TO NATO Amel DURUTLIC	233
LECTURE: 30 YEARS SINCE THE FALL OF THE BERLIN WALL Artur DMOCHOWSKI	235
ANATOMY OF ONE TRIAL, BOOK REVIEW: NEVENKA TROMP - SMRT U HAGU Adnan PREKIC	239
KING PETAR, BOOK REVIEW: ČEDOMIR ANTIĆ - KRALJ PETAR PRVI Milan SCEKIC	243
RARE SCIENTIFIC AND RESEARCH SUCCESS, BOOK REVIEW: RADOJICA PAVIČEVIĆ - WERK Slobodan CUKIC	253
MEMOIR OF MONTENEGRIN PRINCESS, BOOK REVIEW: MILICA JUTA PETROVIĆ NJEGOŠ – MEMOARI JEDNE NJEMAČKE PRINCEZE Nenad PEROSEVIC	257
GUIDE TO UNDERSTANDING CRIME, BOOK REVIEW: MAX BERGHOLZ, NASILJE KAO GENERATIVNA SILA Adnan PREKIC	259
INSTRUCTIONS FOR AUTHORS	265

Glavni i odgovorni urednik: Adnan Prekić

Urednici: Živko Andrijašević, Dragutin Papović, Ivan Tepavčević

Međunarodni uređivački odbor: John K. Cox, North Dakota State University, Fargo, UNITED STATES; Tvrtko Jakovina, University of Zagreb, Zagreb, CROATIA; Lidia Greco, University of Bari, Bari, ITALY; Helena Binti Muhamad Varkkey, University of Malaya, Kuala Lumpur, MALAYSIA; Vít Hloušek, Masaryk University, Brno, CZECH REPUBLIC; Adrian Hatos, Universitatea „Babeş-Bolyai” Cluj, ROMANIA.

Montenegrin Journal for Social Sciences indeksira se u sljedećim naučnim bazama: CEOL - Central and Eastern European Online; ERIH PLUS; Google Scholar; Index Copernicus; CiteFactor; Scientific Indexing Services (SIS); ISRA - Journal impact factor; Electronic Journals Library; ROAD; General Impact Factor; OAJI - Open Academic Journals Index.

Lektura i korektura na engleskom: Danijela Milićević

Lektura i korektura na crnogorskom: Miodarka Tepavčević

Adresa: Danila Bojovića bb 81 400 Nikšić, Crna Gora;

E-mail: mjss@ucg.ac.me

www.mjss.ac.me

Priprema i štampa: Pro file – Podgorica

Tiraž: 200 primjeraka

Volume 3, 2019. Issue 2. Podgorica, December 2019.

SADRŽAJ:

BROJ SANDŽAČKIH BOŠNJAKA U TURSKOJ Saša MRDULJAŠ	167
FORMIRANJE CRNOGORSKOG MONETARNOG SISTEMA Jovan MUHADINović	189
PRITISCI AUSTROUGARSKE DA CRNA GORA ODUSTANE OD SVOJE NACIONALNE POLITIKE U HERCEGOVINI Nada TOMOVIĆ	203
CRNA GORA U PRVOM SVJETSKOM RATU (1914-1918) Nenad PEROŠEVIĆ	213
PRIKAZI:	225
DEBATA: DIGITALNE TEHNOLOGIJE I HUMANISTIČKE NAUKE Ivan TEPAVČEVIĆ	227
NAUČNA KONFERENCIJA: OD AB REVOLUCIJE DO NATO-a Amel DURUTLIĆ	233
PREDAVANJE: TRIDESET GODINA OD PADA BERLINSKOG ZIDA Artur DMOCHOWSKI	235
ANATOMIJA JEDNOG SUDSKOG PROCESA, PRIKAZ KNJIGE: NEVENKA TROMP - SMRT U HAGU Adnan PREKIĆ	239
KRALJ PETAR, PRIKAZ KNJIGE: ČEDOMIR ANTIĆ - KRALJ PETAR PRVI Milan SČEKIĆ	243
RIJEDAK NAUČNI I ISTRAŽIVAČKI PODVIG, PRIKAZ KNJIGE: RADOJICA PAVIĆEVIĆ - WERK Slobodan ČUKIĆ	253
MEMOARI CRNOGORSKE PRINCEZE, PRIKAZ KNJIGE: MILICA JUTA PETROVIĆ NJEGOŠ – MEMOARI JEDNE NJEMAČKE PRINCEZE Nenad PEROŠEVIĆ	257
VODIČ ZA RAZUMIJEVANJE ZLOČINA, PRIKAZ KNJIGE: MAX BERGHOLZ, NASILJE KAO GENERATIVNA SILA Adnan PREKIĆ	259
UPUTSTVA ZA AUTORE	267

Review

MEMOARI CRNOGORSKE PRINCEZE

Prikaz knjige: Milica Juta Petrović Njegoš – *Memoari jedne njemačke princeze*,
urednik Đorđe Borozan, CANU, NMCG, Podgorica, str. 215.

Nenad PEROŠEVIĆ

University of Montenegro, Faculty of Philosophy,

Danila Bojovća bb, Niksić – Montenegro

e-mail: nenadpnk@gmail.com

U Podgorici je 2019. godine izašla iz štampe knjiga: Milica Juta Petrović *Njegoš – Memoari jedne njemačke princeze*. Urednik monografije je akademik Đorđe Borozan, izdavači su Crnogorska akademija nauka i umjetnosti i Narodni muzej Crne Gore, dok je štampu uradilo preduzeće „DPC” Podgorica. Knjiga se sastoji od Predgovora, 24 hronološki poredana poglavlja, koje je napisala princeza Juta, Pogovora i Registra fotografija – ukupno 215 strana. Monografija je bogato ilustrovana sa 110 fotografija.

Juta (Milica) Petrović Njegoš (vojvotkinja od Meklenburga i princeza od Meklenburg-Strelica), rođena je 24. januara 1880. godine, kao druga ćerka kasnijeg velikog vojvode Adolfa Fridriha V i njegove supruge Elizabete od Ajnhalta. Velikovojevodska porodica bila je u bliskom srodstvu sa britanskom kraljevskom porodicom, sa njemačkim carem i ruskom carskom porodicom. Juta je 1898. i 1899. godine boravila u Sankt Peterburgu, gdje je upoznala crnogorskog prestolonasljednika Danila Petrovića Njegoša (1871–1939). Nakon vjeridbe par je u aprilu 1899. godine posjetio prijestonicu Nojstrelic, a u julu 1899. godine obavljeno je svečano vjenčanje na Cetinju. Juta je napustila evangelističku vjeru, primila pravoslavnu vjeru i u skladu sa tim dobila novo ime – Milica. Tokom balkanskih ratova Juta je u domovini svog djetinjstva uspjela ubijediti zemljake da doniraju novac i materijal za opremanje vojnih bolnica. Stanovnici Meklenburg-Strelica učestvovali su u prikupljanju sred-

stava za ranjene crnogorske vojnike, a princezin otac, veliki vojvoda Adolf Fridrih V, donirao je značajne svote novca. U Prvom svjetskom ratu Njemačko carstvo i Crna Gora su se našli na suprotnim zaraćenim stranama. Avgusta 1915. godine Juta je sa suprugom Danilom bila prinuđena da napusti Crnu Goru, preko Srbije, Grčke i Italije stigli su na francusku rivijeru u Kap Marten. Dvadesetih i tridesetih godina XX vijeka ponovo je bila u prilici da više puta posjeti Meklenburg-Strelic, a nakon Danilove smrti u septembru 1939. godine u Beču, princeza Juta je posljednje godine života provela kod zaove, kraljice Jelene i njenog supruga italijanskog kralja Viktora Emanuela III. Juta je umrla 17. februara 1946. godine u Rimu. Sahranjena je kao „*Principessa di Montenegro*” na groblju „Cimitero acattolico” – groblje za nekatolike, protestantsko groblje.

Princeza Juta je u Nojsterlicu stekla dobro obrazovanje, veliko interesovanje pokazivala je za muziku, umjetnost i strane jezike. Ubrzo nakon vjenčanja počela je da uči jezik svoje nove domovine. Juta je „Memoare” pisala vjerovatno kada je imala oko 40 godina, i prema njenim riječima pisani su bez velikih literarnih pretenzija, ali uz očiti napor da ostanu kao svjedočanstvo za buduće generacije. Pišući „Memoare” strogo je vodila računa da u njima sačuva dostojanstvo dinastija Petrović i Meklenburg-Strelic. Nije pomenula brojne afere i problematične odnose, koji su postojali među članovima obje dinastije, a time nije ni spomenula da je zbog narušenih odnosa u braku pokušala i da napusti svog supruga i pobjegne u Švajcarsku, što je Danilo spriječio. Uradila je suprotno, sa velikim poštovanjem je govorila o Crnoj Gori i Crnogorcima, o načinu na koji je dočeka i uvažavana od strane gorštaka, osjećajući se kao princeza iz „Hiljadu i jedne noći”, kako je sama zapisala. Juta se nije miješala u politiku, više je voljela umjetnost, igrala je u pozorišnim predstavama prikazivanim u Plavom dvorcu, slikala je lijepe akvarele, bila je redovni posjetilac filmskih predstava od 1908, igrala je tenis i golf. Bila je pokrovitelj prvog golf kluba osnovanog na Cetinju 1906. godine. O njenom literarnom umijeću govore „Memoari”, u kojima je kroz 24 poglavlja na 109 stranica teksta opisala svoj život od djetinjstva, mladosti, putovanja u zemlji i inostranstvu, vjeridbe, vjenčanja i života u Crnoj Gori do definitivnog odlaska iz Crne Gore 1915. godine. „Memoare” je završila sljedećom rečenicom: „*Neka Bog čuva moju dragu Crnu Goru!*”.